

13.08.2024

Kuuleminen NC ER merkittäviä verkkokäyttäjiä koskevista muutoksista

Pidämme ehdotuksen taustalla olevia tavoitteita suurhäiriöön varautumisesta ja käytönpalautuksen tehostamista erittäin tärkeinä, mutta kaikki ehdotetut muutokset eivät mielestämme ole sellaisinaan perusteltavissa. Luonnoksen jatkokäsittelyä varten haluaisimme kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin huomioihin.

Merkittävien jakeluverkonhaltijoiden määrittely

Luonnoksessa Fingrid on määritellyt käytönpalautussuunnitelman kannalta merkittäviksi jakeluverkonhaltijoiksi kaikki suoraan kantaverkkoon liittyneet jakeluverkonhaltijat. Aiemmassa määritelmässä suoraan kantaverkkoon liittyneiden jakeluverkonhaltijoiden osalta lisäkriteerinä oli, että näiden verkkoon liittynyt keskikulutus oli yli 30MW. Ymmärrämme, että tämän raja-arvon tarkasteluun voi olla perusteita, mutta emme pidä hyvin pienien suoraan kantaverkkoon liittyneiden jakeluverkonhaltijoiden sisällyttämistä määritelmään perusteltuna. Tilanteessa, jossa maksimikuormat ovat hyvin pieniä, uskomme Fingridin pystyvän käytönpalautustilanteessa ohjaamaan kaiken kuorman omilla katkaisijoillaan parhaaksi katsomallaan tavalla, mikä olisi tehokas ja nopea tapa hoitaa tilanne. Näin ollen pienimmillä jakeluverkonhaltijoilla ei olisi mitään tosiasiallista roolia käytönpalautustilanteessa, mistä syystä erityisesti luonnoksen 6.2-kohdan 24h toimintakykyvaatimukset ovat mielestämme ylimitoitettuja erityisesti pienimmille toimijoille ja johtaisi väistämättä verkkopalvelumaksujen korottamisiin.

Esitämme, että käytönpalautussuunnitelman kannalta merkittäviksi jakeluverkonhaltijoiksi nimetään kaikki suoraan kantaverkkoon liittyneet verkonhaltijat, joiden suurin sähkönkulutus ylittää 20 MW.

24 h toimintakyky

Luonnoksen mukaan merkittäväksi nimetyllä jakeluverkonhaltijalla tulisi tilannekuvajärjestelmä Krivat suosituksen sijaan pakolliseksi. Järjestelmän hyödyt suhteessa kustannuksiin ovat jääneet kuitenkin jakeluverkonhaltijoiden keskuudessa kysymysmerkiksi ja mikäli järjestelmä lopulta tulee pakolliseksi, olisi Energiaviraston linjauksien siihen liittyvistä kustannuksista muututtava myös. Lausunnossaan (1519/403/2021) Energiavirasto toteaa seuraavaa: *“Koska Krivat-palvelun käyttöönotto ei kuulu ER verkkosäännön tiedonvaihdon ja viestintäjärjestelmien vaatimuksiin, voidaan Krivat-palvelun tulkita olevan lisäpalvelu. Energiavirasto katsoo, että palvelusta aiheutuvia kuluja käsitellään kohtuullisen tuoton valvonnassa operatiivisina kuluina, jotka kuuluvat tehostamisvaatimuksen piiriin.”*

Krivat ei suurimmalle osalle pienistä ja keskisuurista yhtiöistä tuo lisäarvoa. Nykyisin monella pienellä yhtiöllä ei ole valvomoa, jossa Krivatia voidaan seurata, vaan valvonta hoidetaan ns. kotipäivystyksellä. Mahdollinen muutos

Krivatin seurantaan ei alan sisäisessä keskustelussa pienempien yhtiöiden osalta ole hyödyllinen vaan aiheuttaa vain lisäkustannuksia sekä järjestelmähankintana että resurssointi muutoksina. Luonnoksen ohjeistuksessa jää epäselväksi myös ns. ulkoistettujen valvomojen tapaus. Ulkoistetussa valvomossa tähän asti on riittänyt, että valvomossa on KOVA yhteys, jolloin varavalvomossa ei ole tarvinnut olla. Ohjeistuksessa jää epäselväksi, muuttuuko tämä vaatimustaso, riittääkö että KOVA ja KRIVAT on vain ns. päävalvomossa vai tuleeko ne olla myös yhtiöillä itsellä ja varavalvomoissa?

Reaaliaikainen mittaus ja tilatiedon toimitus Fingridille

Luonnoksessa muutettaisiin reaaliaikatieonvaihdon koskeminen uusien sähköasemin lisäksi laajenemaan kattamaan kaikkia asemia, joissa on taajuussuojaus. Käytännössä muutos vaatisi SCADA – SCADA tason yhteyden jakeluverkonhaltijalta Fingridille. Tämä tulisi vaatimaan merkittäviä muutoksia SCADA-yhteyksiin ja monelle yhtiölle luonnoksen vaatimus tulisi täysin uutena. Nykytiedon valossa muutosten nähdään olevan kalliita, ja järjestelmätoimittajien resurssien valossa haasteellisia toteuttaa. Suomessa on käytännössä kaksi järjestelmätoimittajaa em. yhteyksiin eikä heillä ole riittäviä resursseja nopeisiin muutoksiin.

Siirtymäaika

Luonnoksen mukaan merkittäväksi nimetyllä verkonhaltijalla on 12 kk aikaa toteuttaa dokumentin vaatimukset. Nyt annetussa muodossa vaatimukset ovat osalle toimijoista niin mittavia, että pidämme ehdotettua aikaa täysin riittämättömänä ja esitämmekin sen muuttamista vähintään kahteen vuoteen. Vaihtoehtoisena siirtymäaikana esitämme mallia, missä nyt suositusten mukaisesti toimivat yli 30 MW merkittävät verkonkäyttäjät siirtyvät pakolliseen malliin 12 kk siirtymäajalla ja uudet yli 20 MW merkittävät verkonkäyttäjät siirtyvät pakolliseen malliin 24 kk tai 36 kk siirtymäajalla.

Yhteistyöterveisin

Jari Nykänen

Paikallisvoima ry

0503300103